Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) GARBARSKA 7—2.

Nr. Wilno, dnia 11 października 1935 r. 1367.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

1/. "LIETUVOS ŻINIOS" O ANALOGJI MIĘDZY SPRAWĄ ABISYŃSKĄ A KWESTJĄ WILEŃSKĄ. "L.Żinios" Nr.230 z 8.X.1935 r. Art. p.t. "Wilno....i Abisynja". Streszczenie:

Dzień 9-go października jest dniem corocznej żałoby litewskiej. 9-go października 1920 roku Polska pogwałciła bowiem traktat suwalski, wdarła się do Wileńszczyzny i gwałtem zagarnęła litewską stolicę Wilno.

Litwini smucą się spowodu faktu, wskutek którego utracili trzecią część swego terytorjum. Niemniej jednak smucą się Litwini spowodu bezwzględnego i brutalnego podeptania zasady pokoju i sprawiedliwości. Wzniosłą tę zasadę Polska przez swój gwałt wileński boleśnie naruszyła. Jako członek Ligi Narodów Polska pierwsza przez ten swój postępek zadała cios Lidze Narodów i jej zasadom. Liga Narodów nie zdołała, czy też nie chciała,podtrzymać swego autorytetu i przez to stworzyła precedens, po którym doczekała innych ciosów w Europie, Azji, Ameryce, a obecnie Afryce. Wojna abisyńska jest bezpośrednim skutkiem gwałtu polskiego w stosunku do Litwy. W związku z tem, dzień 9-go października jest dla Litwinów podwójnie smutny i żałobny. Powtarzanie się bowiem podobnych faktów prowadzą ludzkość do katastrofy. /A-8/5/.

K r o n i k a .

2/. PRZYJAZD ANGIELSKIEGO PARLAMENTARZYSTY DO KŁAJPEDY. Prasa kowieńska z 8.X.1935 r.: Dnia 5 października przybył z Genewy do Kłajpedy członek angielskiej Izby Gmin Wiktor Kazani. Miał on dłuższą rozmowę z Gubernatorem Kurkauskasem, poczem tegoż dnia jeszcze udał się w drogę powrotną do Genewy. /A-14/. P.

3/. DOKOŁA POBYTU ANGIELSKIEGO ŚWIADKA PODPISANIA UMOWY SUWALSKIEJ W KOWNIE. "L.Aidas" z 8.X.1935 r. zamieszcza rozmowę bawiącego w Kownie Anglika Roberta Francis Kelley,który był świadkiem podpisania umowy suwalskiej 7 października 1920 r., jako członek misji włosko-angielsko-amerykańskiej. Kelley oświadczył, że wspomnienia jego z owego okresu są bardzo smutne i że osobiście po pogwałceniu traktatu czuł się bardzo dotknięty. /A-14/.P.

4/. PODPISANIE UMOWY KOMPENSACYJNEJ Z BELGJĄ. "Lietuvos Aidas" z 8.X.1935 r.: W tych dniach w Brukseli podpisano umowę kompensacyjną, na mocy której Litwa eksportować będzie do Belgji pewną ilość wieprzowiny, masła i zboża, zaś Belgja wywozić będzie do Litwy niektóre ze swych towarów. /A-10/.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

5/. NOWY ASYSTENT UNIWERSYTETU KOWIEŃSKIEGO. Prasa kowieńska z 8.X.1935 r.: Rada wydziału teologiczno-filozoficznego wybrała na stanowisko starszego asystenta, mającego wykładać dziennikarstwo, naczelnego redaktora tygodnika "Naujoji Romuva" Kielotisa. /C-29/2 /. P.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE .

K r o n i k a .

6/. WYNIKI WYBORÓW KŁAJPEDZKICH. Prasa ryska z 11.X.35 r. Dnia 9-go października wyjaśnione zostały wyniki wyborów do Sejmiku kłajpedzkiego. Lista niemiecka otrzymała 1.552.679 głosów, zaś listy litewskie - 364.204 głosy. Poszczególne listy litewskie zdobyły następujące ilości głosów: 1. Litewska lista społeczna - 140.871 ; 2.Litewskie centrum rolnicze - 80.573; 3. Litewskie zjednoczenie robotnicze - 142.760. Litwini zdobyli w nowym Sejmiku 5 mandatów, zaś Niemcy - 24 mandaty.

Nowy Sejmik zwołuje się w myśl statutu w 6 tygodni po terminie wyborów. Pierwsze posiedzenie Sejmiku odbędzie się więc w drugiej połowie listopada. Jak słychać, rzad litewski będzie nadal przytrzymywać się ściśle postanowień statutu i uczyni wszystko

by nowy Sejmik mógł wykonywać przewidzianą przez statut pracę. Rząd litewski zastosuje środki w kierunku utworzenia nowego Dyrektorjatu, zgodnie z wymaganiami kłajpedzkiej konwencji. /E-9/.

7/. SPRAWA BEZROBOCIA W KŁAJPEDZIE. Prasa kowieńska z 8.X.1935 r.: W tych dniach parę tartaków w Kłajpedzie przerwało pracę. Fabryka superfosfatu "Union" również zwolniła 150 robotników, skutkiem czego ilość zarejestrowanych bezrobotnych wynosi w Kłajpedzie 734. W roku ubiegłym w tymże czasie było nieco mniej bezrobotnych./E-42/.

8/. WYWIAD PISMA SZWEDZKIEGO Z MINISTREM LOZORAJTISEM W SPRAWIE KŁAJPEDY. "Lietuvos Aidas" z 7.X.1935 r. zamieszcza przedruk wywiadu pisma szwedzkiego " Svenska Dagbladet" z minister Lozorajtisem w sprawie Kłajpedy. Propaganda niemiecka, oświadczył min.Lozorajtis,czyni co może byle tylko skonstruować specjalną "kwestję kłajpedzką". Żadnej jednak"kwestji kłajpedzkiej" niema i być nie może. Można było mówić o takiej kwestji przed utworzeniem konwencji, na mocy której państwa sygnatarjusze przekazały Litwie prawo suwerenności nad Kłajpedą.-

O ile Niemcy widzą potrzebę zgłaszania skarg, mogą to czynić jedynie w ustalony przez konwencję sposób, a mianowicie zwrócić się do Rady L.N. Pozostaje jeszcze Trybunał Haski, do którego mogą się zwracać państwa sygnatarjusze. Litwa została już w ten sposób w swoim czasie oskarżona, lecz sprawę wygrała.

Fałszem jest jakoby rząd litewski bezprawnie maltretował swych obywateli. Litwini się zbyt wiele zetknęli z uciskiem, ażeby nie zaczerpnąć stąd nauki. Litwini uważają za swą żywotną sprawę oparcia polityki litewskiej na prawie. Litwini są całkowicie przygotowani do obrony swej polityki zarówno w stosunku do Kłajpedy, jak też pod innemi względami. Nie obawiają się też Litwini wcale objektywnych wyroków i ocen.-

Obelgi pod adresem litewskim, jakie się słyszy ze strony zachodniego sąsiada Litwy, nie mogą honoru litewskiego naruszyć. Przeciwnie, wykazują one, że brak jest przeciwko Litwie argumentów prawnych. /E-14/. P.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

9/. "VIL.RYTOJUS" O STOSUNKU PRASY POLSKIEJ DO SPRAW LITEWSKICH. "Vil.Rytojus" Nr. 78 z 5.X.1935 r. Art.p.t. "Stara śpiewka".Streszczenie:

Niemal codziennie we wszystkich prawie pismach polskich zamieszczane są nieprzychylne wiadomości o Litwie. Zamieszcza się o Litwie coraz większe i coraz bardziej nieprzychylne sensacje:o strajku rolników , bitwa z policją, bunty wojska litewskiego i t.d. Wiadomości te fabrykują Niemcy, rozsyłając je do pism zagranicznych. Jednak zagraniczna prasa prawie całkiem z tych wiadomości nie korzysta, nie chcąc wprowadzać w błąd swych czytelników.Natomiast prasa polska postępuje inaczej, zamieszczając otrzymane z Królewca wiadomości bez żadnych komentarzy.-

Pisma polskie swego stanowiska nie zmieniły również w czasie wyborów do Sejmiku kłajpedzkiego, powtarzając za Niemcami tendencyjne informacje o Litwie. Z tych wszystkich informacyj wynikałoby , że policja rozstrzeliwuje spokojnych rolników, lub też ich licytuje, ściąga ogromne podatki i t.d. słowem stwarza istne piekło. Oczernia się więc Litwę przy każdej okazji i rozpowszechnia się te fałsze wśród ludności litewskiej w Wileńszczyźnie. /H/.

K r o n i k a .

10/. ŚLEDZTWA I ARESZTY W GMINIE DAUGIELISKIEJ W UJĘCIU "VIL.RYTOJUS". "Vil.Ryt." z 5.X.1935 r.: 29 sierpnia wezwano na posterunek policji w Ignalinie prezesa miejscowego oddziału T-wa św.Kazimierza J.Galwisa oraz prezesa kółka sportowego Jurgalewicziusa. - Następnie przesłuchali ich dwaj urzędnicy policji Nazajutrz przesłuchano również kilku Litwinów z innych miejscowości. 17 września Jana Galwisa aresztowano i przeprowadzono w jego domu rewizję, rzekomo w poszukiwaniu nielegalnej literatury. /H/.P.

-----o-----